

ÖZET: Hastalık izni süresinin adaylık süresinden sayılması ile hastalık izni sebebiyle adalık eğitimlerini tamamlayamayan aday memurun asalet tasdiki hk.(17/8/2016-4772)

Aday memurların hastalık izinleri ile adaylık işlemlerine ilişkin Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

I- Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 105 inci maddesinde, *"Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir.*

Memurun, hastalığı sebebiyle yataklı tedavi kurumunda yatarak gördüğü tedavi süreleri, hastalık iznine ait sürenin hesabında dikkate alınır.

Bu maddede yazılı azamî süreler kadar izin verilen memurun, bu iznin sonunda işe başlayabilmesi için, iyileştigiine dair raporu (yurt dışındaki memurlar için mahallî usûle göre verilecek raporu) ibraz etmesi zorunludur. İzin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izni, birinci fıkrada belirtilen süreler kadar uzatılır, bu sürenin sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümleri uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde, *"Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir. Azamî izin sürelerinin hesabında, aynı hastalığa bağlı olarak fasılalarla kullanılan hastalık izinleri de iki izin arasında geçen sürenin bir yıldan az olması kaydıyla dikkate alınır.*

(2) İzin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izni, birinci fıkrada belirtilen süreler kadar uzatılır, bu sürenin sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümleri uygulanır. Memurun, hastalığı sebebiyle yataklı tedavi kurumunda yatarak gördüğü tedavi süreleri, birinci fıkrada belirtilen hastalık iznine ait sürenin hesabında dikkate alınır..." hükmüne yer verilmektedir.

Bu itibarla, Devlet memuruna aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilmesi; azamî izin sürelerinin hesabında, aynı hastalığa bağlı olarak fasılalarla kullanılan hastalık izinlerinin de iki izin arasında geçen sürenin bir yıldan az olması kaydıyla dikkate alınması; izin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izninin bir katına kadar uzatılması; bu sürenin sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümlerinin uygulanması gerektiği mütalaa edilmektedir.

II- Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 54 üncü maddesinde, *"Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz."* hükmüne yer verilmiş; söz konusu Kanunun 55 inci maddesinde, *"Aday olarak atanan memurların önce bütün memurların ortak vasıfları ile ilgili temel eğitime, bilahare sınıfları ile ilgili hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulmaları ve Devlet memuru olarak atanabilmeleri için başarılı olmaları şarttır. Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitim aynı kurumda yapılır."* hükmü düzenlenmiş; anılan Kanunun 56 ncı maddesinde, *adaylık süresi içinde temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin ilişiklerinin kesileceği hükme bağlanmış olup, adı geçen Kanunun 57 nci maddesinde adaylık süresi içinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması*

cezası almış olanların da disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkilerinin kesileceği; 58 inci maddesinde ise, "Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin teklifi atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanırlar. Asli memurluğa geçme tarihi adaylık süresinin sonunu geçemez." hükmü getirilmiştir.

Diğer taraftan, 21/02/1983 tarihli ve 83/6061 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 27/06/1983 tarihli ve 18090 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Aday Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Genel Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (a) bendinde, temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve stajın birbirini takip eden sıra içinde devam edeceği; (b) bendinde, temel eğitimin hedefinin, aday memurlara Devlet memurlarının ortak vasıfları ile ilgili bilinmesi gereken asgari bilgileri vermek olduğu ve bu eğitimin süresinin on günden az, iki aydan çok olamayacağı; (c) bendinde, hazırlayıcı eğitimin hedefinin, aday memurların işgal ettikleri kadro ve görevleri dikkate alınarak, bu görevlerin yürütülmesi için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak ve görevlerine intibakını sağlamak olduğu ve bu eğitimin süresinin bir aydan az, üç aydan çok olamayacağı; (d) bendinde ise, stajın hedefinin, aday memurlara hazırlayıcı eğitim döneminde verilen teorik bilgileri ve işgal ettikleri kadro ve görevleri ile ilgili diğer bilgi ve işlemleri ve kazandırılan becerileri uygulamak suretiyle tecrübe kazandırmak olduğu ve staj devresinin iki aydan az olmayacak şekilde adaylık süresi içinde tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Genel Yönetmeliğin 5 inci maddesinde, temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj dönemi konuları düzenlenmiş olup, anılan Genel Yönetmeliğin 18 inci maddesinde, temel eğitimle ilgili programların ve sınav sorularının hazırlanması amacıyla Devlet Personel Başkanlığının başkanlığında Temel Eğitim Kurulunun oluşturulacağı hükmü yer almaktadır. Aday memurların eğitiminde esas alınmak üzere, söz konusu Kurul tarafından eğitim programı hazırlanmış ve temel eğitim konuları ilköğretim, lise ve yükseköğretim grupları için ayrı ayrı ve asgari süreleri ile birlikte düzenlenmiş ve bütün kurumlara bildirilmiştir.

Ayrıca, 26/11/2008 tarihli ve 27066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/1 sayılı "Kamu Personeli Uygulama Genelgesi"nin 6 ncı maddesinde, "Aday Devlet memurlarından, kullanmış oldukları hastalık izni, aylıksız izin ve mazeret izni sebebiyle adaylık süresi içinde adaylık eğitimlerine tabi tutulamayanların, eğitimleri bilahare tamamlanmak suretiyle, asli memurluğa atanmaları hususunun eldeki belgeler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekli görülmektedir." hükmü bulunmaktadır.

Bu itibarla,

- Kanunen verilmesi zorunlu izinler arasında bulunan hastalık izni, adaylık süresinden sayılmakta olup, aday memurun görevine dönmesini müteakip mümkün olan en kısa sürede ve gerekli asgari süre esas alınarak adaylık eğitiminin gerçekleştirilmesi gerektiği,

- Adaylık eğitiminin hastalık izni, mazeret izni ve benzeri nedenler ile adaylık süresinde gerçekleştirilememesi durumunda ise, adaylık süresinin bitiminde 657 sayılı Kanunun 56, 57 ve 58 inci maddeleri çerçevesinde, mevcut belgelere dayanılarak söz konusu personelin asli memurluğa atanması hususunun Bakanlığımızca değerlendirilmesi ve asli memurluğa atanma durumunda, adaylık süresi içerisinde alınamayan adaylık eğitiminin hizmet içi eğitim şeklinde tamamlattırılması gerektiği,

değerlendirilmektedir.